Begrotingsbeschouwing KERN – Begroting 2027

Raadsvergadering 10 november 2026

Voorzitter, leden van de raad, college en overige aanwezigen,

Allereerst wil ik namens KERN onze waardering uitspreken voor de ambtelijke medewerkers en alle anderen die aan deze programmabegroting hebben gewerkt. Daarvoor onze hartelijke dank.

Vandaag bespreken wij de begroting voor 2027: de eerste van deze bestuursperiode en voor KERN een bijzondere begroting. Voor het eerst dragen wij als grootste coalitiepartij medeverantwoordelijkheid voor het bestuur van Bergen.

We leven in een onzekere wereld. Oorlogen en internationale spanningen maken duidelijk dat vrijheid en veiligheid niet vanzelfsprekend zijn. Europa staat voor uitdagingen rond energie, economie en veiligheid. In Nederland staan woningbouw, zorg en bestaanszekerheid onder druk. Ook gemeenten krijgen steeds meer verantwoordelijkheden, terwijl middelen en uitvoeringskracht begrensd zijn.

Ook in Bergen zijn die ontwikkelingen voelbaar. Bij jongeren die een woning zoeken, ouderen die op zorg rekenen, ondernemers die willen investeren en vrijwilligers die hun dorp leefbaar houden.

Juist nu verwachten inwoners een overheid die dichtbij blijft, eerlijk is over mogelijkheden en beperkingen, en besluiten uitlegt. Voor deze begroting telt uiteindelijk wat inwoners ervan merken.

Een nieuwe verantwoordelijkheid

Vijftien jaar lang heeft KERN vanuit de oppositie aandacht gevraagd voor woningbouw, sterke dorpen, goed onderhoud, betaalbare lasten, sociale voorzieningen en een open bestuurscultuur. Onze inwoners hebben ons het vertrouwen gegeven om verantwoordelijkheid te nemen. Een verkiezingsoverwinning is echter geen eindpunt, maar een opdracht.

Samen met CDA en VVD moeten wij plannen omzetten in resultaten. Dat vraagt samenwerking en soms compromissen. Ons verkiezingsprogramma blijft daarbij richtinggevend. Wij geloven in de kracht van onze dorpen en in een gemeente waar

iedereen kan meedoen. Als grootste partij blijven wij de verbinding zoeken, ook met de andere fracties.

Vertrouwen en bestuurscultuur
KERN wil een betrouwbare, integere en toegankelijke gemeente: duidelijk in haar communicatie, bereikbaar voor mensen die niet digitaal vaardig zijn en bereid om mee te denken. De gemeenteraad moet tijdig, volledig en gelijktijdig worden geïnformeerd. Vertrouwen moet je verdienen.

Gehoord de opmerkingen namens het College in de recente Commissievergadering, dat in 2027 een aanvang wordt gemaakt met een herziening van de diverse gedragscodes. Kan het College op zo kort mogelijke termijn, verslag doen aan de Raad van de ondernomen acties ten aanzien van de diverse persoonlijke aanvallen van een aantal Raadsleden ten aanzien van andere Raadsleden, gedaan in openbare vergaderingen van Raad/Commissies in de periode van 1 april tot en met 7 juli 2026. Dit in het kader van de naleving/handhaving van de nu bestaande gedragscodes.

Ik refereer hierbij ook aan een perspublicatie, waarbij we als gemeente Bergen niet goed uitkwamen. Kunnen we daar op korte termijn informeel overleg over hebben?

Wie ook wat ook gezegd heeft, dit vraagt toch om actie van de kant van de beschermers van de integriteit?

Nu we als Raad (4 maanden later) niet hebben kunnen constateren dat er daadwerkelijk een reactie is gekomen op deze perspublicatie, wordt het dan niet dringend tijd dat de Raad zichzelf rechtstreeks met deze kwestie gaat bezighouden en wel op zeer korte termijn, om verdere beschadigingen van personen in te binden.

Op dit punt vraagt KERN een heel duidelijk initiatief van de voorzitter van de raad. (integriteitsbewaker).

Leefbare dorpen en wonen
Onze dorpen hebben ieder een eigen identiteit. Het aangekondigde dorpenbeleid en accommodatiebeleid bieden kansen, mits inwoners, dorpsraden en verenigingen vanaf het begin meedoen. Het gaat niet in de eerste plaats om gebouwen, maar om ontmoetingsplekken en de mensen die onze dorpen leefbaar houden. Maar ook in de herontwikkeling van den Asseldonk staan de inwoners/gebruikers, hun ontmoeting en hun sportieve en maatschappelijke activiteiten centraal.

Het verheugt ons te lezen dat het college niet alleen werkt aan beleidsnota’s maar ook aan een uitvoeringsagenda met heldere prioriteiten per dorp. Inwoners moeten kunnen volgen welke stappen worden gezet en wanneer.

Woningbouw blijft een van onze grootste opgaven. Starters, gezinnen en ouderen moeten in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. KERN wil sneller bouwen, met aandacht voor betaalbare en levensloopbestendige woningen, mantelzorgwoningen, hofjes en het benutten of splitsen van bestaande gebouwen. Wij willen geen stapels plannen, maar woningen waarin mensen daadwerkelijk kunnen gaan wonen.

Daarbij vragen wij het college om actief mee te denken over kleinschalige initiatieven, hergebruik van leegstaande panden en oplossingen voor starters en senioren. Juist doorstroming kan ruimte scheppen voor jonge gezinnen.

Jeugd, onderwijs en sociaal domein
Kinderen verdienen een veilige omgeving, goed onderwijs en kansen om zich te ontwikkelen. Wij blijven ons inzetten voor onderwijs in onze dorpen. Goed te horen dat het college voortgang wil maken met een toekomstbestendige oplossing voor basisschool ’t Kendelke in Siebengewald, met aandacht voor de gymzaal. Ook jongerenwerk en de aansluiting tussen onderwijs en jeugdzorg verdienen aandacht.

Voorzitter, het sociaal domein raakt mensen rechtstreeks: gezinnen die hulp nodig hebben, jongeren die perspectief zoeken en ouderen die zelfstandig willen blijven wonen. Achter iedere aanvraag staat een mens. Tegelijkertijd stijgen de kosten van zorg en ondersteuning. Daarom moeten wij menselijkheid verbinden met financiële verantwoordelijkheid.

Noodzakelijke hulp moet beschikbaar blijven. Maar niet iedere hulpvraag vraagt meteen om een zware voorziening. KERN kiest voor preventie, welzijnswerk, jongerenwerk, mantelzorgondersteuning en vrijwilligers. De gemeente moet partners verbinden en zorgen voor samenhang, met waar mogelijk één aanspreekpunt per gezin. De gezinscoach is een goede stap in die richting: aandacht voor het kind in zijn/haar directe leefomgeving, laagdrempelig advies, vroegtijdig en integrale aanpak.

Stille armoede, schulden en eenzaamheid moeten we vroeg signaleren. Goed dat het college die onderwerpen –ook concreet– gaat oppakken!

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn daarbij van onschatbare waarde. Zij verdienen ondersteuning en mogen niet worden overvraagd. Wij willen dat inwoners met ingewikkelde hulpvragen niet van loket naar loket worden gestuurd, maar één herkenbaar aanspreekpunt hebben.

Zelfredzaamheid mag nooit betekenen dat mensen aan hun lot worden overgelaten. We moeten kritisch kijken naar doelmatigheid en resultaten, maar bezuinigen op noodzakelijke ondersteuning is geen verantwoord sociaal beleid. Een sterke gemeente herken je niet alleen aan een sluitende begroting, maar ook aan de zorg voor haar inwoners.

Sport en voorzieningen
Sportverenigingen verbinden onze dorpen. Daarom blijven wij kritisch op de kosten, risico’s en gevolgen van het nieuwe sportpark in Nieuw Bergen. Bestaande verplichtingen respecteren wij, maar transparantie blijft noodzakelijk. Verenigingen mogen wat KERN betreft niet tegen hun wil gedwongen worden hun dorp te verlaten.

Een openbaar zwembad en schoolzwemmen blijven ambities uit ons verkiezingsprogramma. Zwemveiligheid is belangrijk in een waterrijke gemeente. Wij vragen om een zorgvuldige verkenning van mogelijkheden, kosten en haalbaarheid.

Veiligheid, openbare ruimte en bevers

Inwoners moeten zich veilig voelen. Dat vraagt aandacht voor verkeersveiligheid, zichtbare handhaving, drugsoverlast en digitale veiligheid. Ook hoogwaterbescherming, zeker rond Wellerlooi, en goede samenwerking met hulpdiensten en Duitse buurgemeenten blijven belangrijk.

Wij willen dat investeringen in wegen, bermen, voetpaden en openbare ruimte buiten zichtbaar worden. Wij zijn tevreden dat de verlichting en sociale veiligheid in het Heijmanspark in Afferden door het college wordt aangepakt. Samen met het CDA dienen we een amendement in om de gewenste verharding voor een evenemententerrein te realiseren in dit park. **AMENDEMENT**

De Maasduinen zijn een visitekaartje van Bergen, maar bezoekers moeten hun afval wel verantwoord kwijt kunnen. KERN vraagt het college te onderzoeken op welke locaties in De Maasduinen extra afvalbakken nodig en uitvoerbaar zijn, en het aantal waar nodig uit te breiden. Daarbij horen afspraken over tijdig legen en onderhoud. **MOTIE**

Ook bij woonlocatie Marquant, bij de ovonde, vraagt de afvalinzameling om aandacht. Grote aantallen aangeboden PMD-zakken worden door vogels opengepikt, ratten en ander ongedierte worden daardoor aangetrokken. Wij vragen het college met Destion in overleg te gaan en samen te onderzoeken of afgesloten PMD-containers of een andere passende inzamelvoorziening een structurele oplossing kunnen bieden. **MOTIE**

Daarnaast onze zorgen over de beveroverlast bij de overstortvijver. KERN vraagt het college hierover in overleg te gaan met bewoners en de provincie en vergaande beheersmaatregelen te bespreken. Daarbij moet worden gekeken naar de veiligheid, de waterhuishouding en wat binnen de geldende natuurregels mogelijk is. Wanneer kan het college hierover terugkoppeling geven?

Ondernemers, recreatie en landbouw

Onze ondernemers verdienen een gemeente die meedenkt, snel duidelijkheid biedt en bereikbaar is. Wij vragen aandacht voor het winkelgebied van Nieuw Bergen, De Flammert en onze horeca- en recreatiebedrijven.

Een sterke recreatiesector vraagt bovendien om samenwerking: ondernemers weten vaak als eersten waar routes, voorzieningen of bereikbaarheid tekortschieten. De voorgestelde verhoging van de verblijfsbelasting verdient nadrukkelijk aandacht, deze mag niet als sluitpost van de begroting dienen. Hiertoe zullen wij en motie indienen met de VVD. **MOTIE**

KERN vindt dat de bossen rond de kampeerterreinen weer opengesteld moeten worden. Onze inwoners en recreanten moeten kunnen genieten van de natuur.
Wij vragen het college om afgesloten kampeerterreinen weer toegankelijk te maken. Op welke termijn kan hierover duidelijkheid gegeven worden.

De landbouw is van wezenlijk belang voor Bergen.
Agrarische ondernemers dragen bij aan onze economie, onze voedselproductie en het karakter van ons buitengebied. Zij zijn ons landschap.

KERN heeft in haar verkiezingsprogramma nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de positie van boeren en voor de wijze waarop gemeentelijke landbouwgronden worden beheerd.
De relatie met Stichting De Marke en de daarbij gemaakte afspraken vragen om een zorgvuldige beoordeling.
Wij willen ruimte voor ondernemerschap en innovatie, vrije keuze in de bedrijfsvoering, uiteraard met respect voor natuur, landschap en wettelijke kaders. Want landbouw, natuur en recreatie hoeven elkaar niet uit te sluiten. Juist in Bergen moeten wij zoeken naar een evenwicht waarin deze sectoren elkaar versterken.

Energie en financiën
De energietransitie is noodzakelijk, maar moet haalbaar en betaalbaar zijn. Onze zorgen over de kosten en financiële risico's van Wells Meer zijn niet verdwenen. KERN verwacht een heldere risicoanalyse, inzicht in alternatieven en respect voor bestaande verplichtingen.

De begroting 2027 laat een positief saldo zien van ongeveer 197.000 euro. Maar in 2028 en 2029 worden onttrekkingen aan de algemene reserve voorzien van respectievelijk één miljoen en zeshonderdduizend euro. Dat vraagt om financiële discipline. Reserves kunnen investeringen mogelijk maken, maar vormen geen structurele inkomstenbron.

Voor KERN is het belangrijk dat de raad tijdig zicht heeft op tegenvallers en niet pas achteraf voor voldongen feiten staat.

Tot slot
Voorzitter, wij hebben vijftien jaar aangegeven wat beter kon. Nu moeten wij mede laten zien dát het beter kan. Niet alles lukt in één jaar. Zoals we weleens zeggen: "Het onmogelijke doen we meteen, wonderen duren iets langer." Maar inwoners moeten de komende jaren wel resultaten merken: in woningen, leefbare dorpen, toegankelijke zorg, een veilige openbare ruimte en een betrouwbare gemeente.

Daarom stellen wij bij onze keuzes steeds drie vragen: ***wordt Bergen er leefbaarder van? Worden inwoners er werkelijk mee geholpen? En gaan wij verantwoord om met hun vertrouwen en hun geld?***

KERN wil laten zien dat Lokaal en Sociaal geen woorden op een verkiezingsposter zijn, maar uitgangspunten voor ons handelen.

Dank u wel, voorzitter.

KERN...
Lokaal en Sociaal